voorstel

Zwolle

Raadsbrief over artikel 45 vragen

Datum 27 november 2024

Onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen van VOLT over Ondersteuning voor lokale ondernemers: aanpak van platformafhankelijkheid in Zwolle
Versienummer	1
Portefeuillehouder	Paul Guldemond

Bijlagen
1. Art. 45 vragen Volt

Ontwerp besluit
De raad wordt voorgesteld kennis te nemen van de beantwoording van de artikel 45 vragen over “Ondersteuning voor lokale ondernemers: aanpak van platformafhankelijkheid in Zwolle”.

Datum 27 november 2024

Inleiding
De fractie Volt heeft op 27 november 2024 schriftelijke vragen gesteld over het functioneren van platforms, zoals Thuisbezorgd.nl en de visie van het college om eventueel lokale ondernemers te ondersteunen in deze dynamiek. Lokale ondernemers, die bezorgen, hebben last van de hoge kosten die platforms in rekening brengen.

Vraag 1: Is het college bekend met de initiatieven van Zwolse restauranthouders om minder afhankelijk te worden van platforms zoals Thuisbezorgd? (Zo ja, welke acties heeft het college ondernomen of overwogen om deze ondernemers te ondersteunen?)
Antwoord: Ja, Het college heeft kennis genomen van deze inzet. Het college heeft geen acties overwogen voor de gemeente Zwolle. Een overheid kan en mag niet ingrijpen in een marktdynamiek ten koste van 1 van de aanbieders.

Vraag 2: Wat is de visie van het college op de machtspositie van online maaltijdbezorgingsplatforms zoals Thuisbezorgd en de impact hiervan op lokale ondernemers in Zwolle?
Antwoord: Maaltijdbezorgingsplatforms hebben positieve en negatieve effecten. Positief is dat geldstromen inzichtelijk zijn, individuele ondernemers een groot marktbereik kunnen realiseren en dat veel ondernemers die nu bezorgen dat eerder organisatorisch niet hadden kunnen realiseren. Negatief zijn de machtspositie en de hoge kosten van het grootste platform. De hoge kosten hebben impact op de ondernemers. In het geval van het bezorgen van maaltijden aan huis, is er naast Thuisbezorgd.nl (door Volt als voorbeeld aangedragen), wel een alternatief aanwezig in Zwolle, namelijk Homie. Dit bedrijf is in Zwolle gevestigd en opgericht en is inmiddels in 18 steden actief. Homie biedt het platform voor circa de helft van de kosten aan in vergelijking met Thuisbezorgd.nl en draagt inmiddels zorg voor circa 30% van de bestellingen in Zwolle.

Om bij dit voorbeeld te blijven. In verschillende steden is inmiddels geprobeerd de macht van Thuisbezorgd.nl wat in te perken. De horeca ondernemers hebben daar afspraken gemaakt om de samenwerking met Thuisbezorgd.nl op te zeggen en allemaal in te zetten op (het inmiddels vrijwel enig overgebleven alternatief) Homie. In de praktijk is het tot nu toe nergens gelukt. Steeds bleek dat een aantal ondernemers, om uiteenlopende redenen, toch weer ging adverteren bij Thuisbezorgd.nl.

Vraag 3: Hoe ziet het college haar rol in het ondersteunen van initiatieven van lokale ondernemers, zoals de voorgestelde gezamenlijke website, om ‘platformafhankelijkheid’ te doorbreken?
Antwoord: Het college ziet hier geen rol voor de gemeente. De ondernemers hebben de keuze tussen een aantal platforms en kunnen die keuze dus ook zelf maken.

Vraag 4: Beschikt het college over inzicht in hoeveel ondernemers in Zwolle afhankelijk zijn van platforms zoals Thuisbezorgd en wat dit financieel voor hen betekent? (Zo nee, is het college bereid hier onderzoek naar te doen?)
Antwoord: In Zwolle zijn er 80 tot 90 restaurants die bezorgen en hiervoor samenwerken met platforms. Dit betekent voor deze ondernemers een flinke kostenpost voor deze samenwerking, maar ook dat zij hiermee een groot marketingbereik hebben. Wanneer deze ondernemers hetzelfde budget inzetten voor marketing, zullen zij een fractie van dat bereik op eigen kracht realiseren. De absolute kosten zijn voor de gemeente per onderneming niet inzichtelijk. Dat ligt aan het omzetniveau en het omzetaandeel

dat via de platforms loopt. Procentueel is er wel het inzicht dat Thuisbezorgd.nl circa 15% provisie van de omzet via dit platform vraagt en Homie 8%.

Vraag 5: Zijn er gemeentelijke subsidies of regelingen beschikbaar waarmee ondernemers in Zwolle ondersteund kunnen worden bij het ontwikkelen van alternatieve bestelplatforms? (Bijvoorbeeld in samenwerking met kennisinstellingen of andere stakeholders.)
Antwoord: In het algemeen kan gesteld worden dat een gemeente geen subsidie verstrekt die een marktdynamiek verstoort. In het geval van de platforms voor maaltijdbezorging is het ontwikkelen van een alternatief platform niet nodig. Dat alternatief is er al in de vorm van Homie. Naast Homie zijn er landelijk verschillende initiatieven geweest, die het op eigen kracht niet hebben gehaald. Homie heeft een aantal van hen overgenomen. Het opzetten van een platform is complex. Het vraagt, naast de techniek, een hele organisatie om de gevraagde service te kunnen bieden. Zo is Homie lang bezig geweest met de ontwikkeling van software, processen en samenwerking om aan de regels rond compliance te kunnen voldoen (banklicentie in verband met de geldstromen).

Vraag 6: Heeft het college contact met Koninklijke Horeca Nederland (KHN) over dit probleem, en zo ja, wat zijn de resultaten van deze gesprekken?
Antwoord: Ja, de gemeente heeft ook over dit onderwerp contact met KHN. KHN is van mening dat ondernemers een keuze moeten hebben. Doordat er een alternatief is, kunnen de ondernemers die keuze ook maken. KHN voert in algemene zin lobby op verantwoordelijk wet- en regelgeving rond platforms. Zij houden het handelen van de platforms in de gaten en stellen zaken aan de kaart.
https://www.khn.nl/standpunten/platformeconomie
https://www.khn.nl/kennis/maak-je-gebruik-van-thuisbezorgd-let-op-bestaan-van-minisite-met-jouw-bedrijfsnaam
https://www.khn.nl/nieuws/maak-je-gebruik-van-thuisbezorgd-let-op-wijziging-terugbetaalprocedure

Vraag 7: Ziet het college mogelijkheden om lokaal beleid te ontwikkelen dat ondernemers minder afhankelijk maakt van grote platforms zoals Thuisbezorgd? (Bijvoorbeeld via gezamenlijke marketinginitiatieven of publieke campagnes.)
Antwoord: Homie was tot de zomer van 2024 actief als Zwolle-Eet. Met name in coronatijd is dit platform vermeld op visitzwolle.com. Zwolle Marketing is bereid in gesprek te gaan met Homie over een partnerschap, zoals verscheidene Zwolse ondernemers een partnerschap hebben met Zwolle Marketing. Een partner wordt met haar aanbod vermeld op het platform visitzwolle.com.

Vraag 8: Hoe kan de gemeente Zwolle in samenwerking met lokale ondernemers, onderwijsinstellingen en andere stakeholders werken aan een (innovatieve) oplossing om de impact van grote platforms te verkleinen?
Antwoord: Op gemeentelijk niveau kan de macht van platforms niet verkleind worden. Dit zou landelijke regelgeving vragen. Uber Eats zal door landelijke regelgeving (rond schijnzelfstandigheid) waarschijnlijk uit Nederland verdwijnen. Bij Thuisbezorgd.nl speelt deze problematiek niet; zij hebben medewerkers gewoon in dienst.

Vraag 9: Zou het college een bewustwordingscampagne willen ondersteunen of initiëren om consumenten in Zwolle te stimuleren direct bij lokale ondernemers te bestellen in plaats van via platforms zoals Thuisbezorgd?

Datum 27 november 2024

Antwoord: Een gemeente kan geen campagne lanceren en financieren die ten koste gaat van een van de ondernemers die actief is.

Openbaarheid
Deze nota is openbaar.

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

waarnemend secretaris, Frank Wijnandts